

[Finansministeren]

pensionister m.fl. som følge af moms- og afgiftsforhøjelserne.

2 pct. vækst for kommunerne i 1981

For kommunernes vedkommende er aftalt et loft over realvæksten på *2 pct. fra 1980 til 1981*. For de følgende år vil det i lyset af de nuværende økonomiske udsigter være nødvendigt at sigte mod en vækstramme på 1 pct. i 1982 og yderligere begrænsning i årene herefter.

Offentlige besparelser på 8 mia. kr. i 1981

For at opnå denne afdæmpning af stigningen i de offentlige udgifter gennemføres besparelser på ca. 8 mia. kr. i 1981, hvoraf 4,5 mia.kr. er statslige besparelser og 3,6 mia.kr. er kommunale besparelser.

Udspillet over for kommunerne

Begrænsninger i udgiftskrav over for kommunerne

Regeringen bidrager med statslige initiativer svarende til omkring halvdelen af de kommunale besparelser. På baggrund blandt andet af de omfattende sparekataloger, som de kommunale organisationer har fremsendt, fremlagde regeringen i det økonomisk-politiske handlingsprogram fra april forslag til statslige spareinitiativer, der vil indebære kommunale besparelser på godt 1,8 mia.kr. i 1981 og yderligere omkring 0,7 mia.kr. i hvert af de følgende år. Regeringen vil endvidere videreføre den linie, at *udgiftskrav over for kommunerne som følge af nye love og cirkulærer m.v. vil blive begrænset til et absolut minimum.*

Arbejdskraft til erhvervene

Besparelserne på de offentlige budgetter forventes at medføre et fald i væksten i det offentlige personaleforbrug. I overensstemmelse med 5. maj-aftalens erhvervspolitiske intentioner *må det sikres, at konkurrenceerhvervene kan modtage den arbejdskraft*, der ellers ville være anvendt af det offentlige. For at denne omprioritering skal lykkes, vil der blive iværksat omskolingstilbud, ligesom der inden for uddannelsessystemet vil ske omlægninger til fordel for de erhvervsrettede uddannelser. I 5. maj-aftalen er taget vigtige skridt i denne retning, idet der på finanslovsforslaget for 1981 i henhold til erhvervs- og

beskæftigelsesplanen er afsat betydelige beløb til disse formål.

Skatte- og afgiftspolitikken

For at begrænse det private forbrug og dermed mindske underskuddet på betalingsbalancen har det været nødvendigt at gennemføre stramminger af *skatte- og afgiftspolitikken*. Dette har samtidig bidraget til at reducere underskuddet på statsfinanserne.

Merprovenu på 5,2 mia.kr.

Der blev gennemført en forhøjelse af skatter og afgifter med et *samlet umiddelbart merprovenu på 5,2 mia.kr.* på årsbasis, og hvoraf forhøjelsen af momsen fra 20¼ pct. til 22 pct. alene bidrager med ca. 3,0 mia.kr. Endvidere er gennemført en række forhøjelser af energiafgifterne svarende til et umiddelbart merprovenu på 1,1 mia.kr. inkl. moms af de øgede afgifter. Sigtet hermed er, at energiforbruget af valutariske hensyn må begrænses yderligere. Ved en ændret *regulering af personfradrag og skalatrin* gennemførtes en forhøjelse af de direkte skatter, svarende til et merprovenu for det offentlige på ca. 1,1 mia.kr.

Sociale kompensationer

Som *kompensation* for forhøjelsen af momsen blev *anvendt ca. ½ mia.kr.* til forhøjelse af de sociale pensioner, børnetilskud og ungdomsydelse m.v. samt til forhøjelse af de nuværende pristilskud til visse mejeriprodukter. Endvidere blev der som en engangsforanstaltning i 1981 stillet *200 mill.kr. til rådighed* som kompensation for stigende udgifter til varme for personer, der modtager folke-, invalide- og enkepension. Kompensationen vil blive ydet i form af personlige tillæg til pensionisterne.

Virkingen af 5. maj-aftalen

Fald i underskuddet på betalingsbalancen

De *samlede virkninger* af de gennemførte foranstaltninger ifølge 5. maj-aftalen er, at betalingsbalanceunderskuddet for 1981 forventes at blive 3 mia.kr. mindre end i 1980. Dette fald i underskuddet er sammensat af en nedgang i underskuddet på vare- og tjenestebalancen med godt 5 mia.kr. til næsten ligevægt og en stigning på godt 2 mia.kr. i nettorentebetalinger og andre løbende over-